

Wat is waarheid?

Jonard Roukens – Commissie Schriftgezag

Wat is waarheid? Deze vraag stelde Pilatus toen Jezus voor hem stond (Joh. 18:38). Terwijl hij het Antwoord in de ogen kijkt, lijkt Pilatus genoeg te hebben aan de vraag zelf. Hij wordt geroepen om recht te spreken, maar hij taalt niet naar waarheid. Er zijn vandaag de dag veel mensen die Pilatus de hand kunnen geven. Er is bijna niemand in onze wereld die nog gelooft dat er een 'waarheid' is.

Hoe heeft dat zo kunnen komen? Op dat punt zijn we in enkele eeuwen gekomen, grofweg in twee stappen. De eerste stap was dat de mens en zijn verstand het hoogste woord kregen. Zelfs het geloof in een almachtige en alwetende God moest dienstbaar worden aan het menselijk verstand. Op een verstandige manier gingen we de wereld in kaart brengen. Zo begon het in de achttiende eeuw. Het heeft ons veel opgeleverd aan wetenschappelijke en technologische vooruitgang. Maar inmiddels weten we ook dat niet alle weldenkende mensen tot dezelfde inzichten komen. Blijkbaar houdt iedereen er zijn eigen waarheid op na. Is er dan eigenlijk wel een waarheid die mijn mening overstijgt? Nee – en dat is de tweede stap. De tijd van de grote verhalen is voorbij. We kunnen geen aanspraak meer maken op een absolute waarheid. Zij die dat wel doen, zijn een kleine minderheid geworden.

De opvatting dat ieder zijn eigen waarheid heeft is ook sterk aanwezig bij theologen. Dit wrekt zich onder andere in het uitleggen van de Bijbel. In het ergste geval is theologie niets anders meer dan het beschrijven van wat mensen van de Bijbel vinden. Anderen proberen de vele meningen

die er over het Woord van God zijn wat te wegen en te ordenen van meer naar minder waarschijnlijk. Weer anderen leren dat de christelijke gemeente zoveel Geesteslicht heeft ontvangen, dat de kerk de juiste Schriftuitleg democratisch kan vaststellen. Dan zijn er ook nog die verkondigen dat het Bijbelse begrip 'waarheid' niet over feitelijkheid gaat, maar over betrouwbaarheid. Intussen buitelen de interpretaties van Bijbelse teksten over elkaar heen; en we zien de resultaten in verschuivende opvattingen over de schepping, vrouw en ambt, genderisme en ga zo maar door.

'Pilatus had genoeg aan zijn vraag, hij wachtte niet op antwoord.'

Wat is waarheid? Is er een waarheid? Het is waar dat ons kennen altijd ten dele is (1 Kor. 13:9). Wij oordelen en beoordelen met beperkte kennis; ons oog ziet enkel maar een deel. Maar op de jongste dag zal de Rechter van hemel en aarde al die meningen en oordelen opzijzetten, en zal Hij het eindoordeel vellen. *Hij zal de wereld richten met gerechtigheid, en de volken met Zijn waarheid* (Psalm 96:13). Er is dus een waarheid:

Gods waarheid. Kunnen wij die waarheid kennen? De Heere Jezus kwam om te getuigen van de waarheid (Joh. 18:37). Hij heeft gezegd: *Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven* (Joh. 14:6). En: *Uw Woord is de waarheid* (Joh. 17:17). Hier zien wij de onlosmakelijke band tussen de Heere Jezus Christus, het Afschijnsel van Gods heerlijkheid (Hebr. 1:3) en het Woord van de levende God.

Wat heeft dit alles te maken met het uitleggen van de Bijbel? Het begint bij het persoonlijk kennen van de Middelaar. Kent u die waarheid, 'zo diep als gewis, dat Christus alleen mijn gerechtigheid is'? Dan wordt het ook uw gebed om het Woord meer en meer te verstaan: *Ontdek mijn ogen, dat ik aanschouwe de wonderen van Uw wet* (Psalm 119:18). Dan kunnen wij met Paulus getuigen dat wij ontvangen hebben *de Geest, Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn* (1 Kor. 2:12). Zonder dit buigen voor Gods waarheid blijft ons Bijbellezen vijandig en goddeloos.

Pilatus had genoeg aan zijn vraag, hij wachtte niet op antwoord. Intussen echoën de woorden van het Licht der wereld na: *Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Mijn stem* (Joh. 18:37). ♦